

Quickscan

In het kader van de Omgevingswet en
activiteiten die de natuur betreffen

Plangebied: Bomen Oude Bovendijk, Rotterdam

Opsteller(s): [REDACTED]

ecoresult
ecologisch advies en onderzoek

Quickscan

In het kader van de Omgevingswet en activiteiten die de natuur betreffen

Colofon	
Plangebied	Bomen Oude Bovendijk, Rotterdam
Opsteller(s)	[REDACTED]
Datum	28-11-2024
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20241427QSv01
Aantal pagina's	40
Opdrachtgever	Natuurmonumenten
Contactpersoon	[REDACTED]
Kwaliteitscontrole	[REDACTED]
Projectleider	[REDACTED]
Wijze van citeren	[REDACTED] 2024. Quickscan. In het kader van de Omgevingswet en activiteiten die de natuur betreffen. Plangebied: Bomen Oude Bovendijk, Rotterdam, Rotterdam. Kenmerk: ER20241724QSv01. Ecoresult B.V., Hendrik-Ido-Ambacht.
Ecoresult B.V. 078 75 184 12 info@ecoresult.nl www.ecoresult.nl	Hoofdvestiging Hendrik-Ido-Ambacht (postadres) Kringloopweg 22 3343 LR Hendrik-Ido-Ambacht Vestiging Veenendaal Lunet 2-8 3905 NW Veenendaal

Samenvatting

In het kader van het verbeteren van weidevogelgebied is een quickscan flora en fauna uitgevoerd in het plangebied Bomen Oude Bovendijk, Rotterdam, Rotterdam. Door middel van een bureaustudie en veldonderzoek zijn de potenties voor flora en fauna binnen het stelsel Omgevingswet in kaart gebracht.

Uit de quickscan blijkt dat negatieve effecten op beschermde gebieden kunnen worden uitgesloten. Nader onderzoek naar stikstofdepositie in de vorm van een AERIUS berekening wordt aanbevolen.

Negatieve effecten op verblijfplaatsen en/of essentieel leefgebied van soorten uit de Habitatrichtlijn, jaarrond beschermde nesten, of niet vrijgestelde Nationaal beschermde soorten kunnen op voorhand worden uitgesloten. Nader onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk:

In het kader van de specifieke zorgplicht dient er rekening gehouden te worden met. Algemene amfibieën, zoogdieren en broedvogels, als bruine kikker, haas, huisspitsmuis, meerkoet, waterhoen, wilde eend. Voor deze soorten zijn maatregelen noodzakelijk.

Indien bovengenoemde soorten worden aangetroffen en negatieve effecten van de werkzaamheden niet voorkomen kunnen worden is een omgevingsvergunning noodzakelijk voordat met de werkzaamheden kan worden gestart.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1 Inleiding	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Doel	6
1.3 Onderzoeksmethodiek	6
1.4 Leeswijzer	8
2 Omschrijving plangebied	9
2.1 Algemeen	9
2.2 Beschrijving	9
2.3 Geplande ingrepen	11
2.3.1 Omschrijving werkzaamheden	11
2.3.2 Methode uitvoering: materieel en werkwijze	11
2.3.3 Werkplanning, werktijden en realisatieperiode	11
3 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden	12
3.1 Natura 2000	12
3.1.1 Algemeen	12
3.2 Zuid-Hollandse Omgevingsverordening	13
3.2.1 NNN en beschermingscategorie 1 en 2	13
3.3 Gemeentelijke beschermde gebieden	14
4 Beschermde houtopstanden	15
4.1 Besluit activiteiten leefomgeving	15
5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten	16
5.1 Soorten Vogelrichtlijn	16
5.1.1 Bronnenonderzoek	16
5.1.2 Verkennend veldonderzoek	17
5.1.3 Effectbeoordeling en toetsing	18
5.2 Soorten Habitatrichtlijn	18
5.2.1 Bronnenonderzoek	18
5.2.2 Verkennend veldonderzoek	19
5.2.3 Effectbeoordeling en toetsing	20
5.3 Nationaal beschermde soorten	20
5.3.1 Bronnenonderzoek	20
5.3.2 Verkennend veldonderzoek	20
5.3.3 Effectbeoordeling en toetsing	21
5.4 Invasieve exoten	21
6 Specifieke zorgplichten	22
6.1 Specifieke zorgplicht voor soorten Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.	
6.1.1 Beschrijving habitat	22
6.1.2 Potentieel aanwezige soorten	23
6.1.3 Effect werkzaamheden op mogelijke aanwezige soorten	23
6.1.4 Vervolgstappen specifieke zorgplicht	23

6.2	Specifieke zorgplicht voor houtopstanden	24
7	Vervolgstappen	25
7.1	Algemeen	25
7.2	Beschermde gebieden	25
7.3	Beschermde soorten	25
7.3.1	Algemene zorgplicht (overige soorten)	28
8	Conclusies	29
9	Geraadpleegde bronnen	31
9.1	Literatuur	31
9.2	Internet	31
	Bijlage 1 - Foto-impressie plangebied	32
	Bijlage 2 - Toelichting onderzoekskader stelsel Omgevingswet	34
	Omgevingswet	34
	Bescherming van gebieden	35
	Bescherming van soorten	36
	Bescherming van houtopstanden	38
	Specifieke zorgplichten	38
9.3	Vergunning	39

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Natuurmonumenten heeft Ecoresult B.V. een quickscan uitgevoerd voor het plangebied genaamd: Bomen Oude Bovendijk, Rotterdam, Rotterdam. De aanleiding voor dit verzoek zijn de voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de optimalisering van het weidevogelgebied, waarbij 16 bomen verwijderd worden binnen het plangebied (zie verder hoofdstuk 2.3). Deze voorgenomen ontwikkelingen kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden. Een vergunning op basis van wet- en regelgeving voor flora, fauna en natuurgebieden is hierdoor mogelijk noodzakelijk. Deze quickscan zoomt in op de (mogelijke) effecten door de activiteiten en op welke wijze gehandeld kan worden. Mochten de voorgenomen ontwikkelingen wijzigen dient voorliggend ecologisch onderzoek te worden geactualiseerd. De resultaten in voorliggende quickscan zijn drie jaar geldig.

1.2 Doel

Door middel van een oriënterend bronnen- en veldonderzoek zal worden onderzocht of de voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot:

- vergunningplichtige activiteit volgens Besluit activiteit leefomgeving (Bal) voor (potentieel) aanwezige soorten flora en fauna. In het kader van de Omgevingswet (Ow);
- een (significant) negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. In het kader van de Omgevingswet (Ow);
- vergunningplichtige activiteit volgens Besluit activiteit leefomgeving (Bal) voor (potentieel) aanwezige houtopstanden. In het kader van de Omgevingswet (Ow);
- een (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Of negatief effect op anderzijds beschermde natuurgebieden op provinciaal niveau (Beschermingscategorie 1 en 2). In het kader van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening;
- een (significant) negatief effect op (natuur)-gebieden die door de gemeente zijn aangewezen;
- eventuele nadelige gevolgen voor beschermde gebieden, beschermde en bedreigde soorten en houtopstanden in het kader van de specifieke zorgplichten van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

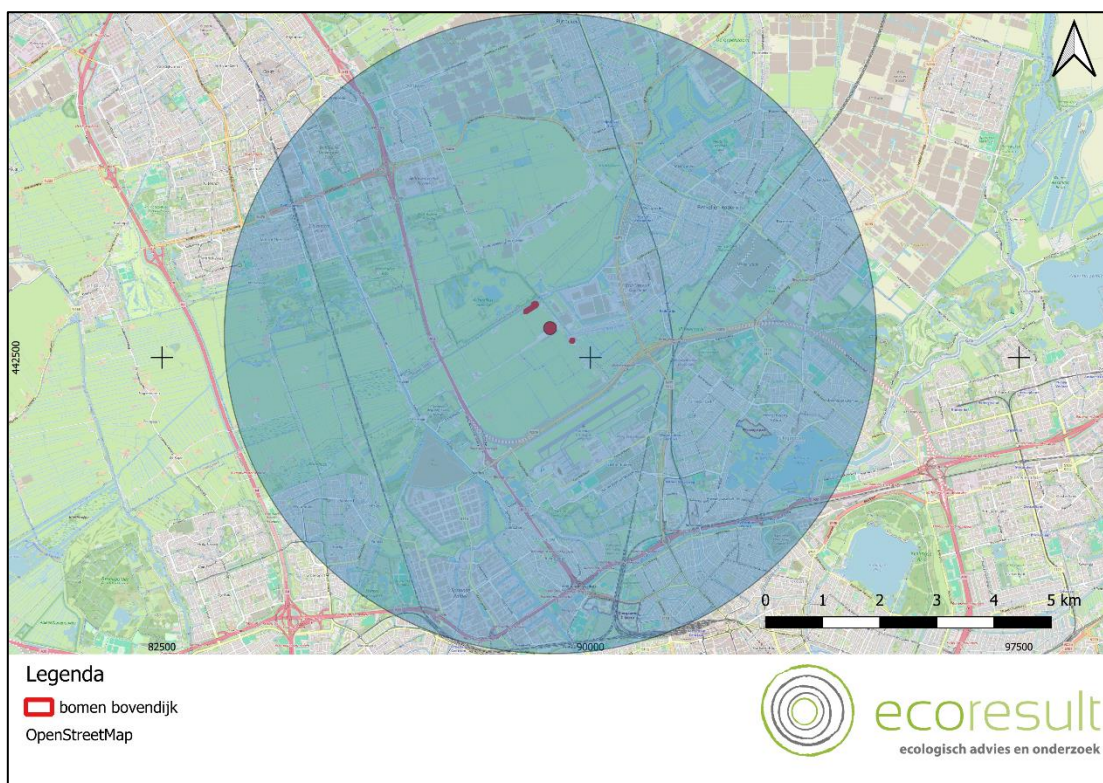
1.3 Onderzoeksmethodiek

De quickscan komt tot stand door middel van een verkennend veldonderzoek en bureaustudie.

- Het verkennend veldonderzoek is uitgevoerd op 5 november 2024 door [REDACTED] ecologisch deskundige¹ bij Ecoresult B.V. Het complete plangebied alsmede een zone rondom het plangebied is – daar waar nodig met hulp van een verrekijker en een zaklamp – onderzocht.

¹ Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/buitenwerken/ecologisch-deskundige>

- Ten behoeve van de bureaustudie is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd om een indruk te krijgen van de aanwezigheid van beschermde soorten rondom het plangebied. De tabellen in hoofdstuk 5 zijn gebaseerd op waarnemingen uit de NDFF-database van de afgelopen 5 jaar tot een afstand van 5 kilometer tot het plangebied (zie Figuur 1). Daarnaast zijn indien beschikbaar de gemeentelijke natuurkaarten geraadpleegd. Op basis van het bronnenonderzoek en de aanwezige habitat was een goede inschatting van de potenties en aan- of afwezigheid van de beschermde soorten te maken.
- Aanvullend hierop is in het kader van de specifieke zorgplicht voor beschermde en bedreigde soorten tijdens de bureaustudie de NDFF geraadpleegd voor het plangebied en de directe omgeving van het plangebied. Op basis van de aard en het mogelijke effect van de werkzaamheden kan dit onderzoeksgebied groter worden gemaakt.
- Voor de verspreiding van beschermde soorten en gebieden is bovendien gebruik gemaakt van de gemeentelijke kaarten van Rotterdam.
- Voor het onderzoek naar beschermde natuurgebieden en houtopstanden is gebruik gemaakt van de online viewers die de provincie ter beschikking heeft gesteld. Hierdoor zal in deze quickscan altijd een actueel beeld worden weergegeven van gebiedsgrenzen, doelstelling etc.

Figuur 1: Straal (5km) waarbinnen NDFF-waarnemingen zijn gezocht. De rode stip geeft het plangebied weer. Kaartbron: OpenStreetMap.

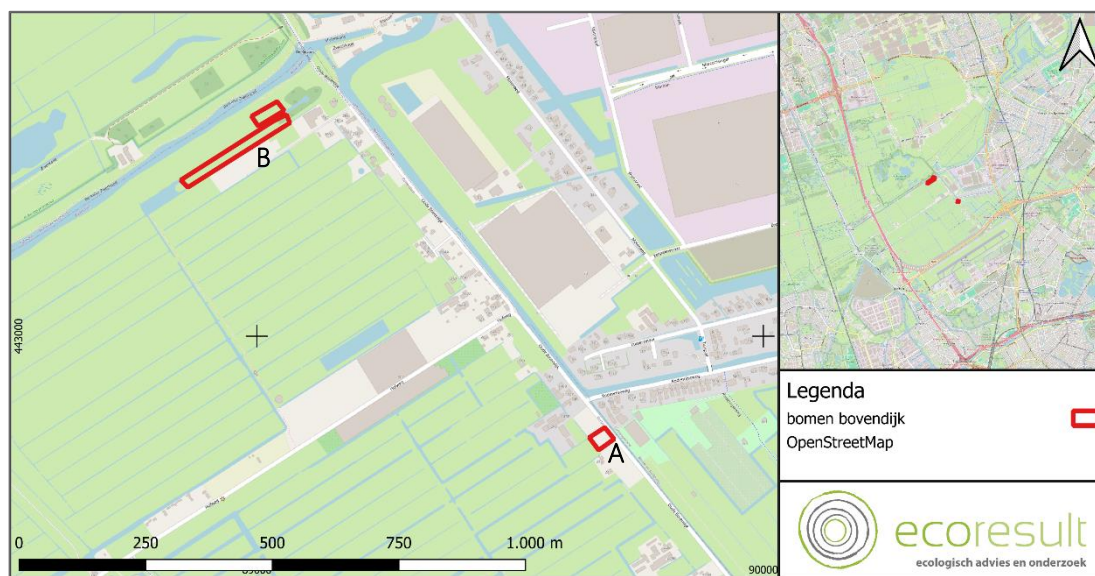
1.4 Leeswijzer

In deze rapportage worden allereerst het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna worden per beschermingsregime de voor het plangebied relevante beschermde gebieden en beschermde soorten en houtopstanden beschreven en beoordeeld. De specifieke zorgplichten per beschermingsregime worden vervolgens behandeld. In de conclusie worden de resultaten van dit oriënterend onderzoek samengevat en wordt (indien van toepassing) geadviseerd welk nader onderzoek noodzakelijk is. Afgesloten wordt met een bronvermelding en een fotobijlage van het oriënterend veldbezoek en een beschrijving van het toetsingskader van de verschillende delen van deze quickscan.

2 Omschrijving plangebied

2.1 Algemeen

Het plangebied voor deze quickscan omvat 4 bomen (A) op een veldje tussen Oude Bovendijk 243 en 245 en 12 bomen (B) onder de dijk van de Berkelse Zweth, naast Oude Bovendijk 291, Rotterdam, gemeente Rotterdam, provincie Zuid-Holland (Figuur 2).

Figuur 2: Ligging van plangebied (rode omlijning) voor deze quickscan. Voor regionale ligging van het plangebied, zie kaartinset rechtsboven. Kaartbron: OpenStreetMap.

2.2 Beschrijving

Het plangebied bestaat uit totaal 16 bomen in polder Schieveen, buiten de bebouwde kom van Rotterdam:

Perceel A

- Dit perceel ligt direct langs de Oude Bovendijk tussen 243 en 245
- Het is begroeid met gras en brandnetels.
- Aan de rand staan 4 volwassen ruwe berken.
- In de berken zijn geen takkennesten of holtes aanwezig.
- Onder 2 van de berken groeit een peterseliebraam en een taxus.

Perceel B

- Dit perceel ligt aan de voet van de dijk van de Berkelse zweth.
- Naast Oude Bovendijk 291.
- Het perceel bestaat uit grasland met veel brandnetels.
- Er is een waterpartij in het midden van het perceel.
- De bomen staan solitair en in kleine rijtjes.
- Het gaat om 2 volwassen grauwe abelen, 6 halfwassen essen, 1 eerste volwasfase schietwilg en 4 eerste volwasfase zwarte elzen.
- In de bomen zijn geen takkennesten of holtes waargenomen.

Figuur 3: *Grauwe abeel en 2 zwarte elzen op perceel B aan de dijk.. Foto: [redacted] | Ecoresult B.V.*

Figuur 4: *de 4 berken op perceel A.. Foto: [redacted] | Ecoresult B.V.*

Voor een volledige impressie van het plangebied, zie Bijlage 1 - Foto-impressie plangebied.

2.3 Geplande ingrepen

2.3.1 Omschrijving werkzaamheden

Het plangebied zal opnieuw ingericht worden. Dit houdt in ieder geval in:

- Het verwijderen van bomen.

Daarna wordt het terug gegeven aan de natuur;

- Het schoon opleveren van het perceel.
- Inzaaien van het perceel met gras-kruidenmengsel.
- In gebruik nemen als grasland in veenweidegebied.

2.3.2 Methode uitvoering: materieel en werkwijze

Voor het verwijderen van de bomen wordt licht materieel en mankracht ingezet. Bomen worden ontmanteld, gescheiden in stamhout en takhout, verwijderd en gestapeld. Vrijgekomen materialen worden afgevoerd (stamhout), of ter plekke verwerkt in een takkenwal (takken).

2.3.3 Werkplanning, werktijden en realisatieperiode

Een gedetailleerde planning is nog niet beschikbaar. Het voornemen is de werkzaamheden in de winter van 2024/2025 te starten en voor het broedseizoen af te ronden. Een doorlooptijd van de werkzaamheden is nog niet bekend, maar bedraagt slechts enkele dagen. De planning is deels afhankelijk van de conclusies uit voorliggende rapportage.

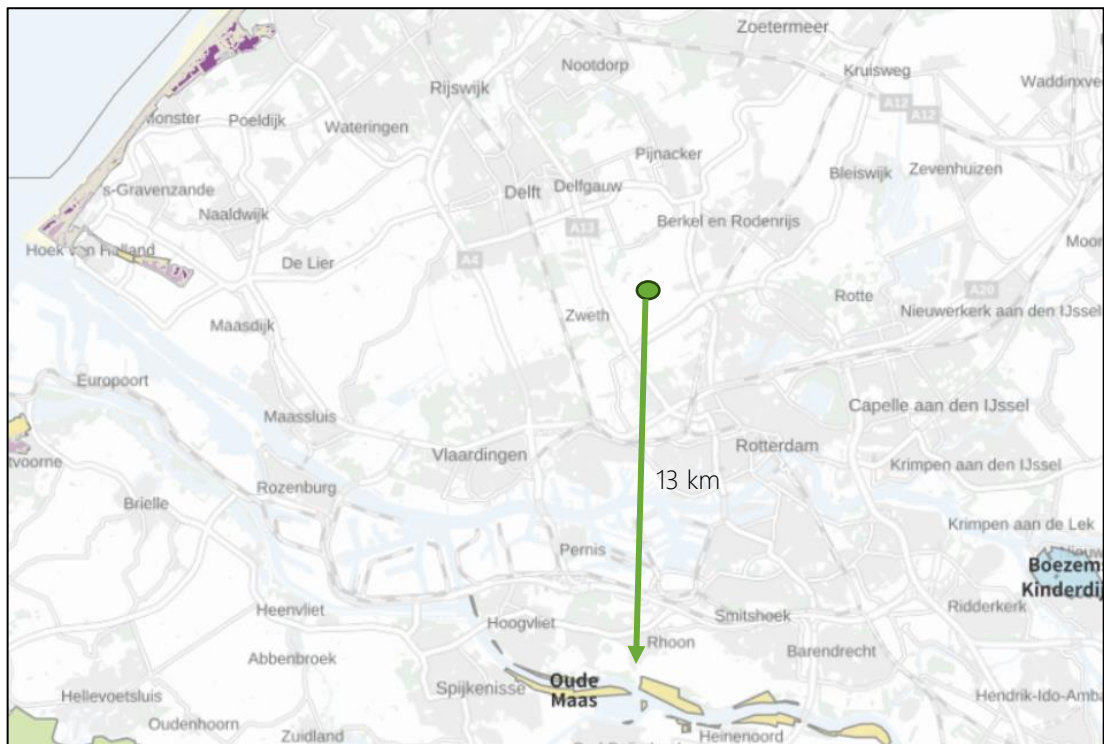
3 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden

Onder de Omgevingswet kunnen gebieden beschermd zijn op landelijk niveau (Natura 2000), provinciaal niveau (NNN en andere provinciaal beschermde gebieden) en gemeentelijke niveau.

3.1 Natura 2000

3.1.1 Algemeen

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Oude Maas op 13 kilometer ten zuiden van het plangebied (zie Figuur 4). Dit gebied heeft geen stikstofgevoelig habitat. Solleveld & Kapittelduinen is het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied met stikstofgevoelig habitat. Dit gebied bevindt zich op 16 kilometer ten westen van het plangebied.

Figuur 4: Plangebied (groene speld) en de nabijgelegen Natura 2000 gebied Oude Maas (geel) en stikstofgevoelig habitat Solleveld & Kapittelduinen (paars). Bron: AERIUS calculator versie 2023.2.

3.1.1.1 Stikstof

In de aanlegfase zal er sprake zijn van bouwverkeer en inzet van machines ten bate van dit project. Op basis van afstand tot stikstofgevoelig Natura 2000 (minstens 16 km) en de (vrij lage en kortdurende) inzet van materieel zijn stikstofdeposities groter dan 0,00 mol/ha/jr op de nabijgelegen stikstofgevoelig habitat en de daarbij behorende negatieve effecten niet op voorhand uit te sluiten. Hoewel op basis van de afstand en kleinschalige aard van de werkzaamheden geen significante stikstofdepositie wordt verwacht, kan een nadere beoordeling van de aanlegfase middels de AERIUS-berekening vereist worden.

In de gebruiksfase is het geen boomgroep meer, maar natuurgrasland. De omvorming zal geen verkeersaantrekkende werking hebben. In de gebruiksfase zal geen (toename) van stikstofdepositie plaats vinden. Een AERIUS berekening is niet noodzakelijk.

3.1.1.2 Overige verstoringsvormen

Negatieve effecten als gevolg van andere verstoringsvormen dan stikstofdepositie (zoals geluid, trillingen, verlichting, mechanische effecten of menselijke aanwezigheid) zijn uitgesloten wegens de grote afstand tussen het plangebied en het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied.

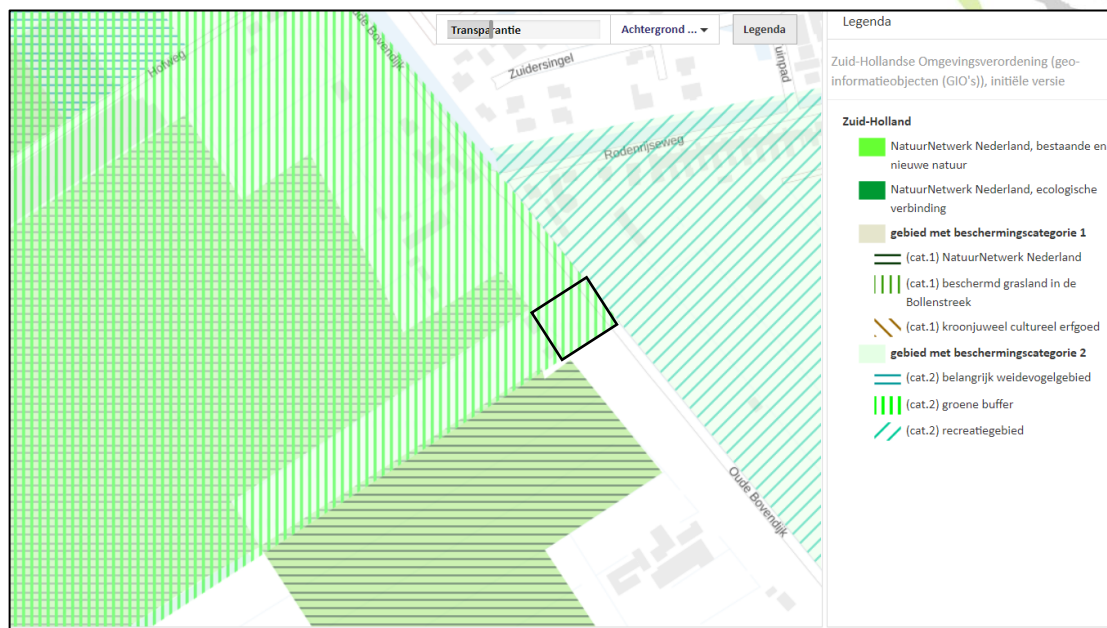
3.2 Zuid-Hollandse Omgevingsverordening

3.2.1 NNN en beschermingscategorie 1 en 2

Het plangebied is gelegen in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en beschermingscategorie 1 en 2 (Belangrijk Weidevogelgebied en Groene Buffer), zie Figuur 5 en 6. De werkzaamheden worden uitgevoerd om de situatie voor de natuur (weidevogelgebied en NNN) te verbeteren. Het verwijderen van bomen is een initiatief van de beheerder van polder Schieveen, Natuurmonumenten, om de situatie voor de landelijk bedreigde weidevogels te optimaliseren in polder Schieveen. In 2014 is het weidevogelgebied opgericht en in 2021 is het waterpeil in de broedtijd verhoogd. Hierdoor is de populatie weidevogels in Schieveen toegenomen tot één van de belangrijkste gebieden in Zuid-Holland. De maatregelen passen binnen de ambities van NNN, Belangrijk Weidevogelgebied en Groene buffer, waarin openheid als belangrijk kenmerk van weidevogelgebied wordt benoemd en de aanwezige natuurwaarde en het agrarisch karakter als kwaliteiten van de groene buffer. De Omgevingsverordening wordt niet overtreden.

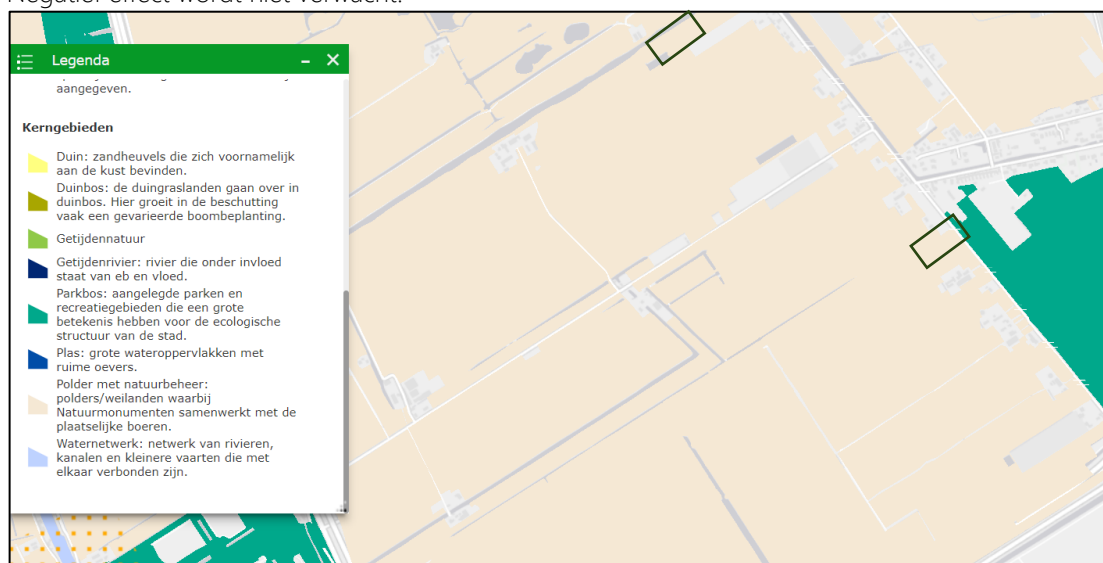
Figuur 5: Ligging plangebied, locatie B (zwart kader) ten opzichte van in de omgeving aanwezige delen van het Natuurnetwerk Nederland, Belangrijk weidevogelgebied, Groene buffer en Buitengebied. Bron: <https://ruimtelijkeplannen.zuid-holland.nl/ZHOV-besluiten/>

Figuur 6: Ligging plangebied, locatie A (zwart kader) ten opzichte van in de omgeving aanwezige delen van het Natuurnetwerk Nederland, Belangrijk weidevogelgebied, Groene buffer en Buitengebied. Bron: <https://ruimtelijkeplannen.zuid-holland.nl/ZHOV-besluiten/>

3.3 Gemeentelijke beschermde gebieden

Het plangebied valt in polder Schieveen. Polder Schieveen staat op de Natuurkaart Rotterdam ingekleurd als Polder met natuurbeheer, zie Figuur 7. Dat is daadwerkelijk het geval; gemeente Rotterdam, Natuurmonumenten en de boeren werken hier samen aan het weidevogelgebied. De geplande werkzaamheden staan in het kader van optimalisering van het weidevogelgebied. Negatief effect wordt niet verwacht.

Figuur 7: Ligging plangebied (zwart kader) ten opzichte van in de omgeving aanwezige delen van het Natuurnetwerk

4 Beschermde houtopstanden

4.1 Besluit activiteiten leefomgeving

Er worden voor deze ontwikkeling 16 bomen gekapt. De bomen staan buiten de bebouwde kom. Op perceel A gaat het in totaal om 4 bomen, die geen onderdeel uitmaken van een rij met bomen of van een bosperceel. Op perceel B gaat het om 12 bomen, die geen deel uitmaken van een rij of van een bosperceel. In beide gevallen gaat het dus niet om een rij van 20 bomen of meer, of om een bosperceel van 10 are of meer wat deze boomgroepen een beschermde houtopstand zou maken. Het onderdeel Houtopstanden van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is daarom niet van toepassing.

Figuur 8: Ligging plangebied (rood kader) ten opzichte van bebouwde kom (grijs).

5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten

5.1 Soorten Vogelrichtlijn

5.1.1 Bronnenonderzoek

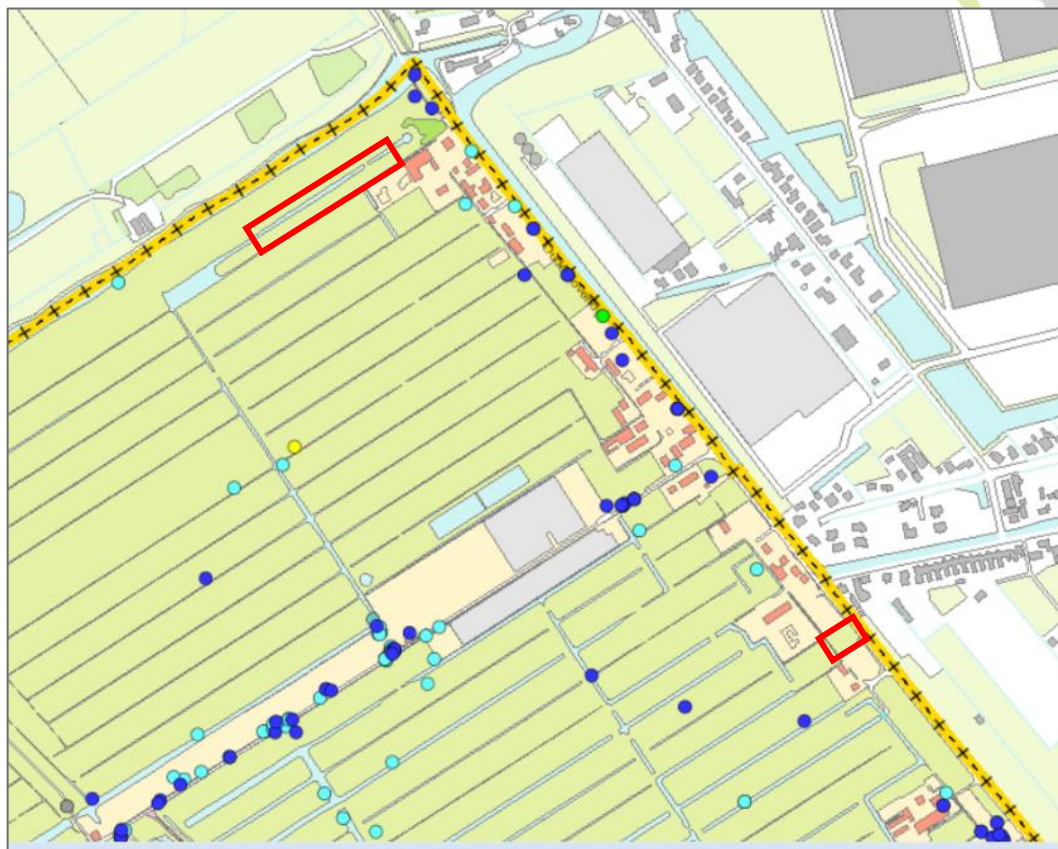
5.1.1.1 Nationale Databank Flora en Fauna

Tabel 1: Waargenomen vogels met jaarrond beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen in de afgelopen 5 jaar binnen een afstand van 5 kilometer van het plangebied. Bron: NDFF-uitvoerportaal, geraadpleegd op 25-10-2024.

Soort	Beschermingscategorie
Boomvalk	Categorie 4
Buizerd	Categorie 4
Gierzwaluw	Categorie 2
Grote gele kwikstaart	Categorie 3
Havik	Categorie 4
Huismus	Categorie 2
Kerkuil	Categorie 3
Ooievaar	Categorie 3
Ransuil	Categorie 4
Sperwer	Categorie 4
Steenuil	Categorie 1
Categorie 1: Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats. Categorie 2: Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing. Categorie 3: Nesten van vogels (niet-koloniebroeders), die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. Categorie 4: Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.	

5.1.1.2 Gemeentelijke kaarten

Uit de gemeentelijke kaarten blijkt dat er in de omgeving van het plangebied waarnemingen zijn gedaan van wettelijk beschermde vogelsoorten als huismus, gierzwaluw, boomvalk, steenuil en ooievaar (zie Figuur 9). De nestplaatsen van jaarrond beschermde soorten in de ruime omgeving van het plangebied zijn ieder jaar bekend bij auteur en opdrachtgever.

Figuur 9: Waarnemingen van wettelijk beschermde vogels rond het plangebied (rood kader). Kaartbron: <https://www.gis.rotterdam.nl/gisweb2/default.aspx>

5.1.2 Verkennend veldonderzoek

5.1.2.1 Jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten in gebouwen, aangezien gebouwen ontbreken binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Nestpalen en nestkasten ontbreken. Huismus, gierzwaluw, slechtvalk, steenuil, kerkuil, ooievaar kunnen op basis hiervan worden uitgesloten.

In de 16 bomen van het plangebied zijn geen takkennesten of geschikte holtes aanwezig die kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaats van vogels met jaarrond beschermde nesten. Mede op basis hiervan kan aanwezigheid van soorten als steenuil, ransuil, boomvalk, buizerd, havik en sperwer worden uitgesloten.

5.1.2.2 Categorie 5-soorten

Het plangebied is geschikt voor categorie 5-soorten. Voor soorten die aan bomen of groen verbonden zijn (spreeuw, kool-, pimpelmees, boomkruiper, ekster, zwarte kraai), is geschikt. Ekster en kraai bouwen takkennesten en kunnen de bomen in het plangebied daarvoor gebruiken. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten van deze soorten waargenomen. De spreeuw, koolmees, pimpelmees en boomkruiper zijn holenbroeders. Voor de holenbroeders zijn geen geschikte holtes of nestkasten waargenomen.

5.1.2.3 Algemene broedvogels

Het plangebied en directe omgeving zijn geschikt als voortplantingsplaats voor andere algemene broedvogels. In deelgebied komen tijtjaf, grasmus en zwartkop tot broeden. In deelgebied B broedt fazant. In de watergangen buiten het plangebied broeden waterhoen en meerkoet

5.1.3 Effectbeoordeling en toetsing

5.1.3.1 Jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is voor soorten met jaarrond beschermde nesten ongeschikt. Negatieve effecten zijn op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

5.1.3.2 Categorie 5-soorten

Het plangebied is potentieel geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van categorie 5-soorten.. Schadelijke effecten op bezette nesten van Categorie 5-soorten vogels (indien aanwezig) door uitvoering van de werkzaamheden zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord), zie Hoofdstuk 7.

5.1.3.3 Algemene vogels

Het plangebied en de directe omgeving van het plangebied zijn potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels. Nesten van algemene vogels vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van de wet. Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn te voorkomen door bijvoorbeeld buiten het broedseizoen te werken (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord), zie Hoofdstuk 7. Ook geldt de specifieke zorgplicht voor soorten (art. 11.27 Bal), zie Hoofdstuk 6.

5.2 Soorten Habitatrichtlijn

5.2.1 Bronnenonderzoek

5.2.1.1 Nationale Databank Flora en Fauna

Tabel 2: Waargenomen Habitatrichtlijnsoorten in de afgelopen 5 jaar binnen een afstand van 5 kilometer van het plangebied. Bron: NDFF-uitvoerportaal, geraadpleegd 25-10-2024.

Soort	Soortgroep
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Laatvlieger	Zoogdieren - Vleermuizen
Meervleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Rosse vleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Watervleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Rugstreeppad	Amfibieën

Vroedmeesterpad	Amfibieën
Platte schijfhoren	Weekdieren

5.2.1.2 Gemeentelijke kaarten

Uit de gemeentelijke kaarten blijkt dat er in de nabije omgeving van het plangebied geen waarnemingen zijn gedaan van vleermuizen en andere soorten die vallen onder de Habitatrichtlijn (geen waarnemingen, geen afbeelding).

5.2.2 Verkennend veldonderzoek

5.2.2.1 Vleermuizen

De bomen binnen het plangebied bieden geen potentie voor vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen. De bomen zijn ongeschikt voor vleermuizen, omdat geschikte holtes, of loshangende schors ontbreken.

Er zijn binnen het plangebied geen structuren (lijnvormige elementen, bijvoorbeeld een bomenrij) aanwezig die onderdeel kunnen zijn van een (essentiële) vliegroute². De bomen in het plangebied maken geen deel uit van singels, hagen, rijen, of bosjes. In de omgeving zijn voldoende alternatieven aanwezig. Binnen het plangebied is essentieel foerageergebied afwezig op basis van enkele bomen die onderdeel uitmaken van een kilometers groot foerageergebied in de lintbebouwing langs de Oude bovendijk en beplanting langs de Berkelse Zweth, zodat voldoende alternatief bestaat voor de bomen die verwijderd worden.

5.2.2.2 Amfibieën

Het plangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van rugstreeppad en vroedmeesterpad. Rugstreeppad is sinds 2009 uitgestorven in de ruime omgeving (Van Delft et al.). Aan de Polderweg bij Kethel bevindt zich een woonhuis met tuin, waar vroedmeesterpad en rugstreeppad zijn uitgezet. Het lijkt erop dat deze uitgezette dieren zich niet hebben kunnen handhaven. Bovendien is het plangebied door snelwegen en kanalen niet bereikbaar.

5.2.2.3 Weekdieren

Voor platte schijfhoren is het plangebied zelf niet geschikt, aangezien de soort voorkomt in schone, rijk begroeide wateren in laagveengebieden. De bomen in het plangebied betreffen een situatie zonder open water. De platte schijfhoren komt wel voor in polder Schieveen waar het plangebied in ligt. In de sloten naast het plangebied kan deze soort eventueel worden verwacht.

² Een vliegroute is essentieel wanneer er geen goede alternatieve vliegroute is om vanuit de verblijfplaats het betreffende foerageergebied te bereiken dan wel dat er wel een alternatieve vliegroute is, maar het gebruik hiervan kost vergeleken met de originele vliegroute te veel energie (te ver omvliegen of te onbeschermt). Een foerageergebied is van essentieel belang voor het functioneren van de verblijfplaats wanneer er geen alternatieve foeragegebieden zijn om de eventuele aantasting ervan op te vangen.

5.2.3 Effectbeoordeling en toetsing

Het plangebied is voor soorten welke beschermd zijn onder de Habitatrichtlijn ongeschikt. Er worden geen werkzaamheden in de naastgelegen sloot uitgevoerd en externe effecten op platte schijfhoorn zijn uitgesloten. Negatieve effecten zijn op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

5.3 Nationaal beschermde soorten

5.3.1 Bronnenonderzoek

5.3.1.1 Nationale Databank Flora en Fauna

Tabel 3: Waargenomen Nationaal beschermde soorten (Andere soorten § 11.2.4 Ba) in de afgelopen 5 jaar binnen een afstand van 5 kilometer van het plangebied. Bron: NDFF-uitvoerportaal, geraadpleegd 25-10-2024.

Soort	Soortgroep	Provinciale vrijstelling	Soort	Soortgroep	Provinciale vrijstelling
Aardmuis	Zoogdieren	Ja	Vos	Zoogdieren	Ja
Boommarter	Zoogdieren	Nee	Wezel	Zoogdieren	Ja
Bosmuis	Zoogdieren	Ja	Woelrat	Zoogdieren	Ja
Bunzing	Zoogdieren	Ja	Ringslang	Reptielen	Nee
Dwergmuis	Zoogdieren	Ja	Alpenwatersalamander	Amfibieën	Nee
Egel	Zoogdieren	Ja	Bastaardkikker	Amfibieën	Ja
Haas	Zoogdieren	Ja	Bruine kikker	Amfibieën	Ja
Hermelijn	Zoogdieren	Ja	Gewone pad	Amfibieën	Ja
Huisspitsmuis	Zoogdieren	Ja	Kleine watersalamander	Amfibieën	Ja
Konijn	Zoogdieren	Ja	Meerkikker	Amfibieën	Ja
Ree	Zoogdieren	Ja	Vuursalamander	Amfibieën	Nee
Rosse woelmuis	Zoogdieren	Ja	Grote vos	Dagvlinders	Nee
Steenmarter	Zoogdieren	Nee	Kartuizer anjer	Vaatplanten	Nee
Veldmuis	Zoogdieren	Ja	Kluwenklokje	Vaatplanten	Nee

5.3.1.2 Gemeentelijke kaarten

Uit de gemeentelijke kaarten blijkt dat er in de nabije omgeving van het plangebied geen waarnemingen zijn gedaan van beschermde soorten die vallen onder de Nationaal beschermde soorten (geen waarnemingen, geen afbeelding).

5.3.2 Verkennend veldonderzoek

5.3.2.1 Zoogdieren

Het plangebied en de directe omgeving zijn potentieel geschikt voor algemene soorten waarvoor in Zuid-Holland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreft o.a. de egel, haas en verschillende soorten (spits)muizen. Bomen met holten en grote boomnesten zijn afwezig, waardoor aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied van boommarter is uitgesloten. Het plangebied is door het ontbreken van grotere openingen in de

gevels ongeschikt voor steenmarter. Bovendien zijn van deze soort tijdens het veldbezoek geen sporen aangetroffen.

5.3.2.2 Reptielen

Vaste rust- en verblijfplaatsen van ringslang kunnen op voorhand worden uitgesloten. Ringslang komt (no) niet voor in de directe omgeving. Voor ringslang zijn broedhoppen die als voortplantingsplaats kunnen dienen afwezig binnen het plangebied.

5.3.2.3 Amfibieën

Het plangebied is enkel geschikt als terrestrisch habitat voor Nationaal beschermde soorten amfibieën waarvoor in Zuid-Holland een vrijstelling geldt, zoals gewone pad en bruine kikker. Overige beschermde, en niet vrijgestelde amfibieën (Alpenwatersalamander of vuursalamander) zijn uitgesloten wegens het ontbreken van geschikt habitat. Open water wat als voortplantingswater kan dienen is in het plangebied niet aanwezig. Ook is er geen vergraafbare bodem die zou kunnen dienen als overwinteringsplaats. Alpenwatersalamander en vuursalamander komen van nature niet voor in dit deel van Nederland. De waarnemingen betreffen uitgezette dieren in vijvers in tuinen, die niet onder de bescherming van de omgevingswet.

5.3.2.4 Dagvlinders

Het plangebied herbergt geen geschikt habitat voor beschermde dagvlinders, zoals grote vos, aangezien geschikte beplanting met zoete kers, iep, linde en nectarplanten ontbreken.

5.3.2.5 Vaatplanten

Tijdens het verkennend veldonderzoek zijn geen beschermde planten aangetroffen. Het is ook niet geschikt voor Kartoizeranjer en Kluwenklokje. Hiervoor is het te voedselrijk, aangezien het vol staat met grote brandnetel. Daarnaast zijn geen oude (kalk-)muren – geschikt voor muurbloem of andere muurvegetatie – aanwezig in het plangebied.

5.3.3 Effectbeoordeling en toetsing

Het plangebied is hooguit geschikt voor Nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt, zoals algemene (spits)muizen, haas, egel, gewone pad en bruine kikker. Negatieve effecten op deze soorten zijn niet op voorhand uit te sluiten, maar nader onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk. Wel geldt te allen tijde de specifieke zorgplicht, zie Hoofdstuk 6.

Voor overige vrijgestelde en niet-vrijgestelde Nationaal beschermde soorten is het plangebied ongeschikt. Negatieve effecten zijn op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

5.4 Invasieve exoten

Tijdens het veldbezoek zijn geen invasieve exoten vastgesteld in het plangebied. Uitheemse duizendknopen, reuzenberenklauw en/of andere invasieve exoten zijn niet aanwezig.

6 Specifieke zorgplichten

Onder de Omgevingswet kent ieder beschermingsregime (gebieden, soorten en houtopstanden) zijn eigen specifieke zorgplicht. Dit is een uitwerking van de algemene zorgplicht uit art. 1.7 en 1.8 van de Omgevingswet. Dit hoofdstuk toetst uitsluitend op de specifieke zorgplicht voor soorten (art. 11.27 Bal) en voor houtopstanden (art. 11.116 Bal). Een specifieke zorgplicht voor gebieden wordt getoetst in een eventuele voortoets (zie Hoofdstuk 3).

Disclaimer:

De specifieke zorgplichten zijn een nieuw instrument in de natuurwetgeving bij invoering van de Omgevingswet. Op dit moment is nog niet duidelijk hoe het bevoegd gezag gaat handhaven op de invulling en uitvoering van specifieke zorgplichten. De toetsing in dit hoofdstuk volgt de stappen uit de wettekst van art. 11.27 Bal. Indien het bevoegd gezag een handreiking publiceert of er jurisprudentie ontstaat over de invulling en uitvoering van specifieke zorgplichten voor natuur zal deze toetsing daarop mogelijk aangepast moeten worden.

6.1 Specifieke zorgplicht voor soorten

De specifieke zorgplicht schrijft voor dat;

- *burgers, ondernemers en overheden alle activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor van nature in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving achterwege laten.*

Onder de zorgplicht vallen alle dier- en planten soorten die in Nederland voorkomen of zouden kunnen voorkomen. Iemand die een flora- en fauna-activiteit wil verrichten op een plek, moet controleren of er aanwijzingen zijn dat op die plek of in de buurt bepaalde soorten of habitats voorkomen. Dit wordt gedaan aan de hand van de volgende categorieën of lijsten³:

- Alle in het wild levende vogels die in Nederland voorkomen (Vogelrichtlijn)
- Alle trekvogels die regelmatig voorkomen in Nederland.
- Alle in het wild voorkomende dier- en plantensoorten die in Nederland voorkomen (Habitatrichtlijn, Nationaal beschermde soorten en rode lijsten)
- Belangrijke leefgebieden en natuurlijke habitats voor in Nederland voorkomende soorten

6.1.1 Beschrijving habitat

Het plangebied betreft enkele bomen aan de rand van open veenweidegebied.

³ Onder de specifieke zorgplicht vallen dus ook de soorten die vallen onder de zwaarste beschermingscategorieën betreffende:

- Jaarrond beschermde vogelsoorten (waaronder huismus en gierzwaluw).
- Habitatrichtlijnsoorten (waaronder alle vleermuizen).
- Nationaal beschermde soorten die niet door de desbetreffende provincies zijn vrijgesteld.

Onder deze wetten zijn alle vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel leefgebied beschermd. Deze soorten zijn in het voorgaande hoofdstuk behandeld en worden hierdoor bij dit onderdeel niet nogmaals behandeld.

6.1.2 Potentieel aanwezige soorten

Een aanvullende NDFF-controle met een bufferzone van 200 meter rondom het plangebied geeft aan:

- Dat er enkele vogelsoorten zijn waargenomen. Dit betreffen bijvoorbeeld broedvogels als tjiftjaf, fazant, zwartkop, grasmus, meerkoet.

Beschermde of bedreigde soorten waarvoor het plangebied geschikt is, maar niet uit de NDFF naar voren komen betreffen:

- Egel, (spits)muizen zoals huisspitsmuis, haas en bosmuis en amfibieën zoals bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Dit betreffen allen Nationaal beschermde soorten waar een vrijstelling voor geldt.

6.1.3 Effect werkzaamheden op mogelijke aanwezige soorten

De werkzaamheden betreffen het verwijderen van 16 bomen. De werkzaamheden vinden alleen plaats aan de bomen. In de directe omgeving van het plangebied, wordt geen groen verwijderd en vinden geen graafwerkzaamheden plaats. Hierdoor:

- Is er mogelijk negatief effect op beschermde en bedreigde soorten als haas, egel, (spits)muizen, diverse soorten amfibieën, leefgebied van algemene vogels en eventueel aanwezige vaatplanten.
- Wel kunnen de werkzaamheden negatief effect hebben op nestplaatsen van algemene vogels als tjiftjaf en zwartkop. Door de werkzaamheden worden mogelijke nestplaatsen verwijderd.

Tabel 4: Habitat, soortgroepen, (mogelijke) soorten en effecten van de werkzaamheden binnen het plangebied.

Habitat	Soortgroepen	Soorten	Effect
Bomen	vogels	Tjiftjaf, zwartkop, grasmus, fazant	Ja, door werkzaamheden
	Zoogdieren	Potentie o.a.: haas, bosmuis en huisspitsmuis	
	Amfibieën	Potentie o.a.: Bruine kikker	
Sloot	Amfibieën	Potentie o.a.: Bruine kikker	Nee
	Vogels	Potentie o.a.: meerkoet, waterhoen, wilde eend	
	Vissen	Potentie o.a.: kleine modderkruiper.	
	Zoogdieren	Potentie o.a.: haas	

6.1.4 Vervolgstappen specifieke zorgplicht

Kwetsbare periodes van de hierboven omschreven soorten zo veel als redelijkerwijs mogelijk is te ontzien.

Om de specifieke zorgplicht te waarborgen zijn per soortgroep maatregelen noodzakelijk:

- Voor vogels is het noodzakelijk dat de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden (het broedseizoen loopt globaal van 1 maart – 1 september) of er dient een broedvogelcontrole voorafgaand aan de werkzaamheden plaats te vinden.
- Voor amfibieën en zoogdieren is het nodig het plangebied eerst te maaien zodat het ongeschikt is om in te verblijven.

6.2 Specifieke zorgplicht voor houtopstanden

Binnen het plangebied zijn geen wettelijk beschermde houtopstanden aanwezig. De specifieke zorgplicht voor houtopstanden is daarom niet van toepassing.

7 Vervolgstappen

7.1 Algemeen

In voorliggend hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de op basis van de effectbeoordelingen benodigde nader onderzoeken en mogelijk verdere vervolgstappen.

7.2 Beschermde gebieden

In Tabel 5 is in een overzicht te vinden of en indien van toepassing welke vervolgstappen er genomen dienen te worden met betrekking tot beschermde gebieden.

Tabel 5: Tabel met verwachte effecten van de ontwikkeling op beschermde gebieden en de te nemen vervolgstappen.

Type	Afstand tot plangebied	Negatief effect	Nader onderzoek	Mitigerende maatregelen	Vergunning
Natura 2000	13 km*	Mogelijk	Aanbevolen	Nader te bepalen	Nader te bepalen
Beschermde gebieden omgevingsverordening	0 m	Nee	Nee	Nee	Nee
Gemeentelijke kaarten	500 m	Nee	Nee	Nee	Nee
* 16 km naar dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied <u>met</u> stikstofgevoelig habitat.					

7.3 Beschermde soorten

In Tabel 6 is een overzicht te vinden of en indien van toepassing welke vervolgstappen er genomen dienen te worden met betrekking tot beschermde soorten.

Tabel 6: Mogelijk aanwezige beschermde soorten binnen het plangebied, de verwachte functies en te nemen vervolgstappen.

Beschermingsregime	Soortgroep	Soort	Geschikt/ aanwezig	Functie	Negatief effect*	Nader onderzoek****	Vergunning nodig	(Mitigerende) maatregelen (aantal)
Vogelrichtlijn	Vogels met jaarrond beschermde nesten	Steenuil, buizerd	Nee	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
		Overige soorten jaarrond beschermd nest	Nee	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
	Vogels met niet-jaarrond beschermde nesten (Categorie-5)	Eventueel ekster, zwarte kraai	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats	Mogelijk	Nee	Nee	Ja, Algemene bescherming vogels**
	Algemene vogels	Grasmus, tijtjaf, zwartkop, fazant	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats	Mogelijk	Nee	Nee	Ja, Algemene bescherming vogels **
Habitatrichtlijn	Vleermuizen (gebouwbewonend)	Gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis	Nee	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
	Vleermuizen (boombewonend)	Rosse, ruige dwergvleermuis	Nee	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
	Overig	Vroedmeesterpad	Nee	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
		Rugstreppad	Nee	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
		Platte schijfhoren	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats en essentieel leefgebied	Nee	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Nationaal beschermd	Niet vrijgesteld	Waterspitsmuis	Nee	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
		Steenmarter/boommarter	Nee	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
		Ringslang	Nee	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
		Alpenwatersalamander	Nee	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	Nee
	Vrijgesteld	Bruine kikker, haas, bosmuis	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats, Essentieel leefgebied	Mogelijk	Mogelijk	Nee	Ja, specifieke zorgplicht***
Invasieve exoten			Nee					

Specifieke zorgplicht soorten (buiten Vrl, Hrl en nationaal beschermde soorten)	Amfibieën, zoogdieren	Bruine kikker, kleine watersalamander, haas, egel, bosmuis, huisspitsmuis, algemene broedvogels	Ja	Voortplantingsplaatsen en/of leefgebied	Mogelijk	Mogelijk	Nee	Ja, specifieke zorgplicht***
---	-----------------------	---	----	---	----------	----------	-----	------------------------------

*Een negatief effect is bepaald op basis van de aanwezige potenties en de getoetste criteria uit Bijlage 2 - Toelichting onderzoekskader.

** Algemene bescherming vogels: Tijdens de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met broedvogels. Schadelijke effecten op in gebruik zijnde nesten van vogels zijn te voorkomen door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 15 augustus). Werken binnen het broedseizoen is enkel mogelijk indien er geen in gebruik zijnde nesten worden verstoord. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt is voorafgaand aan de werkzaamheden een controle door een deskundig ecooloog noodzakelijk. Bij aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten dienen in samenspraak met een deskundig ecooloog de mogelijkheden bekeken te worden. Eventuele verwijdering van beplanting vindt plaats buiten de broedperiode van de aanwezige soorten (die globaal loopt van 1 maart tot 15 augustus). Zie ook hieronder bij specifieke zorgplicht voor soorten.

*** Specifieke zorgplicht voor soorten: de zorgplicht dient altijd in acht genomen te worden. Zie voor de beoordeling van de specifieke zorgplicht Hoofdstuk 6 en Bijlage 2 - Toelichting onderzoekskader stelsel Omgevingswet.

****De aanpak voor het nader veldonderzoek is conform de eisen die het bevoegd gezag hieraan stelt (Kennisdocumenten en Vleermuisprotocol 2021).

7.3.1 Algemene zorgplicht (overige soorten)

De zorgplicht wordt altijd in acht genomen te worden. Iedereen moet 'voldoende zorg' hebben voor alle wilde dieren en planten (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Dit betekent dat door handelingen of nalaten nadelig effect mag hebben op planten en dieren. Verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten (in hoeverre dit in redelijkheid kan worden gevraagd). Neem maatregelen die deze nadelige effecten voorkomen, beperken of ongedaan maken.

- Plaats een egel of gewone pad buiten het werkgebied
- Sla materiaal en plaats keten zoveel mogelijk op bestaande verharding.
- Voer werkzaamheden niet bij nacht uit en plaats geen extra verlichting.
 - Als verlichting noodzakelijk is, richten deze niet op watergangen of omliggende groenstructuren.
- Bel een deskundig ecooloog als je een nest vindt en meld dit bij de uitvoerder.

8 Conclusies

In opdracht van Natuurmonumenten heeft Ecoresult B.V. een quickscan uitgevoerd voor het plangebied genaamd bomen Oude Bovendijk, Rotterdam. De aanleiding voor dit verzoek betreft de voorgenomen verwijdering van 16 bomen binnen het plangebied. Deze voorgenomen ontwikkelingen kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden.

Uit voorliggende quickscan is gebleken dat:

- Gebiedsbescherming
 - Besluit activiteiten leefomgeving
 - Een bijdrage van stikstofdepositie als gevolg van de aanlegfase van dit project niet op voorhand is uit te sluiten. Een toets middels een Aeries berekening wordt aanbevolen.
 - Overige effecten (geluid, trillingen, verlichting, mechanische effecten of menselijke aanwezigheid) op Natura 2000-gebieden kunnen op voorhand worden uitgesloten.
 - Zuid-Hollandse Omgevingsverordening
 - Effecten op beschermde gebieden onder de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening kunnen op voorhand worden uitgesloten.
 - Gemeentelijke kaarten
 - Effecten op gemeentelijk beschermde gebieden kunnen op voorhand worden uitgesloten.
- Houtopstanden
 - Het onderdeel Houtopstanden van de Omgevingswet wordt door deze ontwikkeling niet overtreden.
- Beschermde soorten
 - Negatieve effecten op beschermde soorten en functies zijn op voorhand uit te sluiten
 - Voor de categorie 5-soorten vogels en algemene broedvogels die voorkomen in het plangebied geldt de algemene bescherming vogels.
 - Voor de provinciaal vrijgestelde Nationaal beschermde soorten die voor komen in het plangebied geldt de zorgplicht, voor deze soorten zijn maatregelen van kracht.
 - Negatieve effecten op overige soorten die vallen onder de bescherming van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, of die nationaal beschermd zijn kunnen op voorhand worden uitgesloten.
- Specifieke zorgplicht soorten
 - Vogels:
 - Algemene vogels; tjiftjaf, zwartkop, grasmus, wilde eend, waterhoen, meerkoet.
 - Vrijgestelde amfibieën en zoogdieren:
 - Algemene soorten; veldmuis, bosmuis, huisspitsmuis, haas, bruine kikker

Indien er niet aan de voorwaarden van het ecologisch werkprotocol voldaan kan worden dan is nader onderzoek (zie hoofdstuk 7) alsnog noodzakelijk om vast te stellen of deze potentiële

natuurwaarden aanwezig zijn binnen het plangebied, en om te bepalen of de werkzaamheden negatieve effecten zullen hebben. Is dit het geval, dan dient mogelijk een omgevingsvergunning te worden aangevraagd, en dienen er mitigerende maatregelen te worden getroffen. Om te voldoen aan de specifieke zorgplicht voor soorten dienen de werkzaamheden die voortkomen uit de zorgplicht te worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol.

9 Geraadpleegde bronnen

9.1 Literatuur

- [REDACTED] 2024. Quicksan. In het kader van de Omgevingswet en activiteiten die de natuur betreffen. Plangebied: Noordrand restwerk, Overschie Schiebroek. Kenmerk: ER20240094QSv02. Ecoresult B.V., Hendrik-Ido-Ambacht.
- [REDACTED] 2021. Nader onderzoek vleermuizen, huismus, uilen, boerenzwaluw. In het kader van de Wet natuurbescherming. Plangebied: Noordrand Rotterdam. Kenmerk: ER2021103NOv04. Ecoresult B.V., Hendrik-Ido-Ambacht.
- [REDACTED] 2024. Broedvogelkartering weidevogels Polder Schieveen 2024. Onderzoeksgebied: Polder Schieveen. Rapportkenmerk ER20240136v01. Ecoresult B.V., Hendrik Ido Ambacht

9.2 Internet

Beschermde gebieden

- <https://calculator.aerius.nl/wnb/>
- Provinciale Omgevingsverordening
- Gemeente Rotterdam interactieve kaarten

Kadastrale Kaarten

- <https://bagviewer.kadaster.nl/lvbag/bag-viewer/index.html>

Nationale Databank Flora en Fauna

- <https://ndff-ecogrid.nl/>

Kenniscentrums

- <https://www.zoogdiervereniging.nl>
- <https://www.ravon.nl>
- <https://www.vlinderstichting.nl>

Natuurwetgeving

- www.rvo.nl

PDOK – Publieke Dienstverlening op de Kaart

- <http://pdokviewer.pdok.nl>

Bijlage 1 - Foto-impressie plangebied

Essen in deelgebied B. Foto: [REDACTED] Ecoresult B.V.

Grauwe abeel en 2 zwarte elzen in deelgebied B. Foto: [REDACTED] Ecoresult B.V.

Essen in deelgebied B. Foto: [REDACTED] Ecoresult B.V.

Berken in deelgebied A. Foto: [REDACTED] Ecoresult B.V.

Bijlage 2 - Toelichting onderzoekskader stelsel Omgevingswet

Omgevingswet

De Omgevingswet (Ow) vervangt per 1 januari 2024 de oude Wet natuurbescherming (Wnb). Samen met 25 andere wetten is de Wnb opgegaan in het stelsel Omgevingswet. Het stelsel is als volgt opgebouwd:

- Algemene tekst (Omgevingswet)
- Uitvoeringswetten (Algemene Maatregelen van Bestuur, AMvB's)
- Omgevingsregeling

De algemene tekst van de Ow bevat o.a. basisregels, de doelen van de wet, een algemene zorgplicht en regels voor zogenaamde kerninstrumenten.

Een van de **doelstellingen** die de Ow benoemd is de intrinsieke waarde van de natuur (art. 1.3 Ow), die er mede voor moet zorgen dat er sprake is van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en dat deze omgeving in stand gehouden kan worden.

De Ow kent een **algemene zorgplicht** (art. 1.6 en 1.7 Ow) en **specifieke zorgplichten**. De algemene zorgplicht is in principe altijd van toepassing, tenzij een specifieke zorgplicht is opgenomen voor een bepaalde activiteit in de Ow (art. 1.8 Ow). Overtredingen van de algemene zorgplicht zorgt voor een feit dat naast bestuursrechtelijk (via bestuursdwang of een last onder dwangsom), nu ook strafrechtelijk vervolgd kan worden (via de Wet op de economische delicten, zie art. 1.7a Ow). De 'open norm' van art. 1.6 en 1.7 Ow is nader uitgewerkt in specifieke zorgplichten voor gebieden, soorten en houtopstanden (zie hieronder).

De Ow kent bepaalde **kerninstrumenten** om overheden taken en verantwoordelijkheden goed uit te laten voeren (met een aantal voorbeelden erbij genoemd):

- **Omgevingsvisie:** integrale lange termijnvisie die iedere overheid moet opstellen
 - o Nationale omgevingsvisie (NOVI)
 - o Provinciale omgevingsvisie (POVI)
 - o Gemeentelijke omgevingsvisie (GOVI)
- **Programma's:** uitwerking van doelen van de omgevingsvisie
 - o Natura 2000 beheerplannen
- **Algemene rijksregels:** verboden, vergunningplichten, uitzonderingen en vrijstellingen
 - o Vastgelegd in Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB), zoals:
 - Besluit activiteiten leefomgeving (Bal): uitwerking van algemene regels voor activiteiten die rechtstreeks werken, waaronder vergunningplicht voor Natura 2000-activiteiten en flora- en fauna-activiteiten.
 - Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl): uitwerking van algemene regels voor bouwwerken. In het Bbl komen waarschijnlijk eisen voor verblijfsvoorzieningen voor beschermde vogels en vleermuizen.
 - Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl): uitwerking van normen en instructieregels voor bestuursorganen, waaronder de kaders voor vergunningverlening.
- **Decentrale regels:** alle uitgewerkte algemene rijksregels per decentrale overheid
 - o Provincie: Omgevingsverordening

- o Gemeente: Omgevingsplan
- o Waterschap: Waterschapsverordening
- **Omgevingsvergunning:** als er geen vrijstelling is, dan is er een vergunningplicht waarvoor een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd. Enkelvoudige (voor 1 activiteit) en meervoudige aanvragen (>1 activiteit, bijv. flora- en fauna én Natura-2000); dit is van belang voor verschil in procedure en behandeltermijn. Er is geen verplichte aanhaking meer (art. 5.7 Ow).
- **Projectbesluit:** besluit voor ingrijpende en complexe projecten met een publiek belang (bijv. aanleg snelweg). Vervangt tracébesluit of inpassingsplan. Art. 5.46 Ow geeft de projecten waarvoor dit nodig is.

Alle aanvragen van omgevingsvergunningen en de communicatie hierover verlopen via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), wat te raadplegen is via het Omgevingsloket.

De bescherming van natuur in het stelsel Omgevingswet is op te delen in drie categorieën: bescherming van gebieden, bescherming van soorten en bescherming van houtopstanden.

Bescherming van gebieden

De bescherming van natuurgebieden in het stelsel Omgevingswet bestaat uit de bescherming van Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland (NNN) en bijzondere natuurgebieden en landschappen.

Natura 2000-gebieden

Een Natura 2000-activiteit is als volgt gedefinieerd (art. 1.1 Ow): "activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied".

Ingevolge artikel 5.1 lid 1 sub e Ow is het verboden een Natura 2000-activiteit te verrichten zonder omgevingsvergunning.

De verschillende Natura 2000-gebieden zijn deels aangewezen voor specifieke Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en/of habitattypen. Invloeden (ook van buiten het Natura 2000-gebied) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen. Daarnaast mag de oppervlakte van het Natura 2000-gebied niet worden aangetast. De begrenzing en instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden zijn terug te vinden in het aanwijzingsbesluit van een gebied.

Een beheerplan bevat de oppervlakte en de kwaliteit van een habitatype en/of de kwaliteit van de populatie van soorten. Ook staan in het beheerplan de maatregelen uitgewerkt om de doelstellingen te realiseren.

Toetsing stikstofemissies Natura 2000

De inhoudelijke beoordeling met betrekking tot stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden is (voorlopig) hetzelfde als onder de Wnb. Het Programma stikstofreductie en natuurverbetering wordt onder de Ow voortgezet.

Sinds 2 november 2022 is de partiële vrijstelling van de Natura 2000-vergunningplicht voor de gevolgen van stikstofdepositie door bij AMvB aangewezen activiteiten van de bouwsector komen te vervallen. Als gevolg hiervan is de werkwijze van vóór 1 juli 2021 omtrent stikstofdepositie in de aanlegfase weer actueel geworden. De effecten van stikstofuitstoot, en de daarbij behorende stikstofdepositie dienen daarom weer getoetst te worden aan de Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen, al dan niet door middel van een AERIUS-berekening. Ook stikstofemissies als gevolg van de gebruiksfase zoals bewoning, gebruik van een utiliteitsgebouw of verkeersaantrekkende werking dienen wel getoetst te worden aan de Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen, al dan niet door middel van een AERIUS-berekening.

Indien er sprake is van stikstofdeposities ($>0,00$ mol/ha/jaar) op stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden is er sprake van een vergunningplicht.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De aanwijzing van NNN is geregeld in de Omgevingsverordening (art. 2.44 lid 4 Ow en art. 7.6 lid 1 Bkl). In de Omgevingsverordening staan (instructie)regels voor Omgevingsplannen van gemeenten en projectbesluiten (art. 7.8 lid 1 Bkl), welke zijn opgesteld in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

De wezenlijke kenmerken en waarden worden per Omgevingsverordening vastgesteld door de provincie (art. 7.7 Bkl). Daarvoor is er een natuurbeheerplan vastgesteld, met daarin de bestaande natuurwaarden en het ambitieniveau (aangeduid in natuurbeheertypen). Hoe wezenlijke kenmerken en waarden zijn gedefinieerd verschilt per provincie.

Onder de Ow geen strik 'nee-tenzij'-principe meer zoals met het Barro. Er is geen noodzaak meer om een groot openbaar belang aan te tonen of reële alternatieven af te wegen om de NNN te mogen aantasten. Onder de Ow dient er bij een nadelig gevolg gecompenseerd te worden, waardoor er vaker sprake zal zijn van compensatieplicht. Onder de Ow is bescherming van het NNN dus van 'nee-tenzij' naar 'ja-mits' gegaan. Hoe dit daadwerkelijk doorwerkt, hangt af van de uitwerking van de regels in de provinciale Omgevingsverordeningen.

Overige provinciaal beschermde gebieden

Naast het NNN kunnen provincies gebieden planologisch beschermen door daar gebiedsbescherming voor op te nemen in de Omgevingsverordening. In de provincie Zuid-Holland betreft dit o.a. Belangrijke weidevogelgebieden, Beschermde graslanden in de Bollenstreek en Groene buffers. In sommige provincies zijn deze gebieden vervlochten binnen het kader van het NNN en geldt hiervoor eenzelfde toetsingskader.

Bescherming van soorten

Een flora- en fauna-activiteit is als volgt gedefinieerd (art. 1.1 Ow): "activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten".

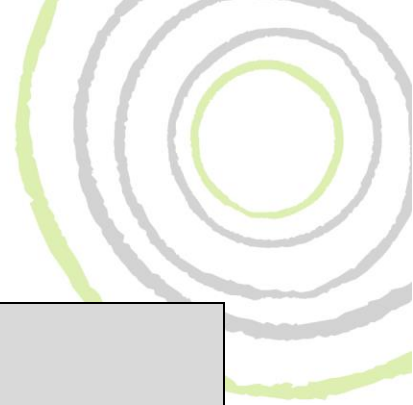
Ingevolge artikel 5.1 lid 2 onder g Ow is het verboden een flora- en fauna-activiteit te verrichten zonder omgevingsvergunning.

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie Tabel 7). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”).

Voor de soorten binnen dit beschermingsregime geldt een onderzoeksplicht, en bij negatieve effecten een vergunningplicht. De provincies kunnen aangeven of zij soorten uit deze lijst willen vrijstellen van vergunningplicht. Naar deze soorten is nader onderzoek of een vergunning niet nodig, wel geldt te allen tijde de algemene en de specifieke zorgplicht. Voor wat deze zorgplichten en de vrijstellingen inhouden, zie hieronder.

Tabel 7: De vergunningplichtige activiteiten behorende bij de verschillende beschermingsregimes zoals opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 11.2.2 Bal	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 11.2.3 Bal	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 11.2.4 Bal
Art 11.37 lid 1 sub a: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art. 11.46 lid 1 sub a: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 11.54 lid 1 sub a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 11.37 lid 1 sub b: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art. 11.46 lid 1 sub d: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art. 11.54 lid 1 sub b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 11.37 lid 1 sub c: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art. 11.46 lid 1 sub c: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 11.37 lid 1 sub d: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art. 11.46 lid 1 sub b: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art. 11.46 lid 1 sub e: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 11.54 lid 1 sub c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
Art 11.39 lid 1: Het is verboden om een andere reden dan verkoop onder zich hebben of vervoeren van dode of levende vogels, gemakkelijk herkenbare delen van die vogels of uit die vogels verkregen producten.	Art. 11.47 lid 1 sub a: Het is verboden om dieren of plantensoorten te verkopen, vervoeren voor verkoop of te koop of te ruil aanbieden van dieren of planten van soorten. Art. 11.47 lid 1 sub b:	Niet van toepassing

	Het is verboden om voor een andere reden dan verkoop onder zich hebben of vervoeren van dieren of planten.	
--	--	--

Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van de Boswet en de Wnb en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Art. 11.111 Bal en verder bevatten de regels voor houtopstanden. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. Deze voorwaarden zijn tevens van kracht als het slechts een deel van de houtopstand groter dan 10 are of 20 bomen in een rij betreft. Het onderdeel beschermde houtopstanden heeft geen betrekking op de gevallen zoals benoemd in art. 11.111 lid 2 Bal.

Specifieke zorgplichten

Elk beschermingsregime heeft zijn eigen zorgplicht. De specifieke zorgplichten zijn een uitwerking van de algemene zorgplicht (art. 1.6 en 1.7 Ow) en zijn bestuursrechtelijk en strafrechtelijk handhaafbaar, middels resp. een last onder dwangsom/bestuursdwang en strafrechtelijke vervolging onder de Wet op de economische delicten. Schriftelijke toetsing van specifieke zorgplichten is derhalve sterk aan te raden.

Specifieke zorgplicht voor gebieden

Art. 11.6 Bal kent een specifieke zorgplicht voor gebieden. De specifieke zorgplicht voor gebieden gaat over activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben op Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden. Waar het beoordelingscriterium bij een voortoets 'significante gevolgen' is, is het beoordelingscriterium voor de specifieke zorgplicht 'nadelige gevolgen'. Er dient altijd eerst de normale toetsing doorlopen worden middels een voortoets en eventueel een passende beoordeling. Voor alle gevallen dient er ook naar de 'resteffecten' van de activiteiten gekeken te worden, die vervolgens beperkt moeten worden of ongedaan moeten worden gemaakt. Nadere uitwerking van wat een toetsing aan de specifieke zorgplicht voor gebieden inhoudt is te vinden in art. 11.6 lid 2 Bal.

De specifieke zorgplicht voor gebieden geldt niet voor NNN of andere provinciaal of gemeentelijk beschermde gebieden. De provincies hebben wel de bevoegdheid om zelf maatwerkregels- en voorschriften op te stellen, waardoor zij een specifieke zorgplicht voor een lokaal gebied kunnen opstellen.

Specifieke zorgplicht voor soorten

Art. 11.27 Bal kent een specifieke zorgplicht voor soorten. De zorgplicht geldt altijd voor alle in het wild levende soorten, ongeacht een eventueel van toepassing zijnde vrijstelling, gedragscode of vergunning. Naast de soorten van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en de nationaal beschermde soorten, vallen ook dieren of planten op de Rode Lijsten onder de specifieke zorgplicht. De zorgplicht is niet beperkt tot alleen planten of dieren, maar geldt ook voor hun directe leefomgeving.

Nadere uitwerking van wat een toetsing aan de specifieke zorgplicht voor soorten minstens moet bevatten, is te vinden in art. 11. 27 lid 2 Bal.

Specifieke zorgplicht voor houtopstanden

Deze nieuwe zorgplicht (art. 11.116 Bal) geldt voor vellings- en herbeplantingsactiviteiten en handel in en bezit van hout, of nadat een houtopstand op een andere manier teniet is gegaan. Als zo'n activiteit nadelige gevolgen heeft voor de oogmerken van deze regels, is degene die deze verricht verplicht om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken, ongedaan te maken of achterwege te laten. Deze zorgplicht is niet nader uitgewerkt, in tegenstelling tot de specifieke zorgplichten voor gebieden en soorten.

9.3 Vergunning

Een omgevingsvergunning is noodzakelijk in de volgende gevallen:

- Indien er een bijdrage in stikstofdepositie wordt vastgesteld (omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit).
- Wanneer er vaste rust- en verblijfplaatsen of essentieel functioneel leefgebied van SOORTEN aanwezig zijn en deze functies door de werkzaamheden niet kunnen worden ontzien (omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit).

De initiatiefnemer dient in het bezit te zijn van omgevingsvergunning voordat met schadelijke werkzaamheden kan worden gestart. Ook dienen dan mitigerende maatregelen te worden getroffen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het plaatsen van tijdelijke voorzieningen.

De doorlooptijd van de stikstofvergunning is op dit moment onbekend. U komt alleen in aanmerking voor een vergunning als uw project voldoet aan 1 of meer voorwaarden⁴:

- Door uw activiteit zal de stikstofdepositie lager zijn of gelijk blijven ten opzichte van de huidige situatie.
- Als uw activiteit zorgt voor een toename van de stikstofdepositie, neemt u ook maatregelen waardoor de stikstofdepositie omlaag gaat. Belangrijk is dat de totale stikstofdepositie uiteindelijk lager is dan in de huidige situatie.
- U maakt gebruik van extern salderen: overhevelen van een toestemming voor stikstofuitstoot van een stoppend bedrijf naar uw project. De toestemming geldt voor maximaal 70% van de stikstofuitstoot van het stoppende bedrijf.
- Uit een ecologische toets blijkt dat de stikstofuitstoot van uw activiteit niet leidt tot aantasting van een Natura 2000-gebied.
- Uw activiteit kent een groot maatschappelijk belang en voldoet aan de ADC-toets:
 - (A) geen alternatieven
 - (D) dwingende noodzaak
 - (C) voldoende compenserende maatregelen

⁴ https://www.noord-holland.nl/Loket/Producten_en_Diensten/Producten_op_alfabet/S/Stikstofdepositie_melden

De doorlooptijd van de vergunningsaanvraag is 8 weken met een mogelijke verlengingstermijn van 6 weken (maar hier wordt in de praktijk vaak van afgeweken). Een vergunningsaanvraag wordt op hoofdlijn getoetst aan de volgende criteria:

- Afwezigheid van reële alternatieven (planning, werkwijze, locatie).
- Wettelijk belang van de werkzaamheden (verschilt per beschermingscategorie).
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort. Dit is onder andere afhankelijk van de ruimtelijke spreiding van de soort in de directe omgeving. Dit kan worden voorkomen door het treffen van voldoende mitigerende/compenserende maatregelen.